

Zini, sargā, copē!

Zivju mazuļi ir dažādi, bet raža grūti prognozējama

Limbažu novada ūdenstilpēs zivju resursi ar dažādu sugu mazuļiem papildināti diezgan regulāri. Vairākas mūspuses upes un Limbažu Liel ezeru, kam ceļā uz Baltijas jūru nav HES veida šķēršļu, pirms vairākiem gadiem valsts mēroga programmā papildināja stikla zuši. Tāpat ar Valsts zivju fonda atbalstu upēs laisti taimēni, vimbu un strauta foreļu mazuļi, bet ezeros – līdaku, zandartu, vēdzeļu mazuļi, tāpat ar ālantiem un karpām, kuru laišanu gan fonds nelīdzfinansē. Arī privātās ūdenstilpes to saimnieki noteikti dažādojuši ar daudzveidīgām zivju sugām, piemēram, baltajiem amūriem, kas cīnās ar diķa aizaugšanu, orfām jeb zelta ālantiem, varavīksnes forelēm u.c.

Limbažu novada pašvaldības aģentūras LAUTA publisko ūdeņu apsaimniekošanas nodaļas ALDA vadītājs Jānis Remess skaidro, ka zivju audzētāviem jābūt oficiāli reģistrētām, lai tās varētu piedalīties izsludinātajos iepirkumos un pašvaldība no audzētājiem varētu iegādāties zivju mazuļus. Zivju resursu papildināšana publiskajās ūdenstilpēs saskaņojama ar dažādiem dienestiem (Valsts zinātnisko institūtu BIOR, Pārtikas un veterināro dienestu (PVD) un

Valsts vides dienestu). Tā teikt, zivīm jābūt pārbaudītām un viņu dokumentiem – kārtībā. Mūsu valstī PVD atzītu akvakultūras dzīvnieku uzņēmumu ir aptuveni 130 (to vidū gan valsts uzņēmumi, gan SIA, individuālie komersanti un zemnieku saimniecības), bet Limbažu novadā – dažas, tostarp Katvaru pagasta zemnieku saimniecība Zivtiņas un Pāles pagasta Straumēni, kuru pamatā audzētā zivju suga ir karpas, papildus arī citas, piemēram, līdakas.

Kādreiz J. Remess cerēja Umurgas diķi, kas tika pārņemts ALDA apsaimniekošanā, audzēt zivju mazuļus un šajā procesā iesaistīt gan pašus makšķerniekus, kuri varētu piegādāt zivis slaukšanai, gan bērnus un jauniešus, ļaujot viņiem vairāk uzzināt par šo ūdens iemītnieku attīstību no ikra līdz pieaugušajam īpatnim. Savukārt diķi izaudzēto varētu ielaist tajos pašvaldības ezeros, kur vajadzīgs papildināt vai atjaunot konkrētās zivju sugas populāciju. Diemžēl izrādījās, ka pašvaldībai nebija ļauts veidot savu akvakultūras dzīvnieku uzņēmumu.

Aizvadītajā gadā ar Zivju fonda atbalstu mūsu novada ūdenstilpes papildināja gan zandartu mazuļi (iepriekš pie tiem nebija izdevies tikt vairākus gadus), gan vimbēni un forelēni. Tā pēc vairākiem gadiem mūspusē bija pirmā reize, kad tikts pie visiem prasītajiem mazuļiem. Citkārt tas nesanāk, jo audzētājiem nav izdevies izaudzēt zivju bērnus pietiekamā skaitā, lai pietiktu visiem gribētājiem.

Ir gadi, kad ar zandartu mazuļu piedāvājumu Latvijā nav problēmu. Pēdējā laikā tā nav. Ne velti pērn, kad kopumā vairākus desmitus tūkstošus zandartēnus laida Lādzēzērā un Augstrozes Lielezērā, tie atvīzināti no Igaunijas audzētavas, kurā, starp citu, gadu iepriekš arī neizdevās šīs zivteles izaudzēt pietiekamā daudzumā. – *Pie līdaku mazuļiem salīdzinoši ir vieglāk tikt, tomēr reizēm gadās, ka arī tām nārsts kādu iemeslu dēļ nav bijis labs. Redzam, ka iepirkumos audzētāji piedalās, bet, kad jāpiegādā zivis, – nekā. Nereti gadās, ka pēdējā brīdī mums atsaka, jo zivju mazuļu nav, – stāsta J. Remess un piebilst, ka, protams, var sa-
prast audzētājus, jo zivju mazuļu ražu ir grūti prognozēt. Tā vai nu ir laba vai nav. Taču Zivju fonds noteicis, ka, slēdzot līgumu par zivju mazuļu piegādi, pašvaldībai jāparedz arī soda nauda situācijās, ja saistības tomēr netiek izpildītas. Limbažu novada vietvarai šādas sankcijas jau nācies piemērot audzētājiem, kuri iepirkumā uzvarējuši, bet zivteles tomēr nav varējuši nodrošināt. – Neesam vērsti uz sodīšanu, tomēr mums kā pašvaldībai jārēķinās – ja neīstenojam Zivju fonda atbalstītu projektu, varam nonākt "melnajā sarakstā". Tas mazinās izreizes atbalstu saņemt nākamreiz.*

J. Remess rezumē, ka zivju sugu daudzveidība ir pietiekama, tikai problēma tā, ka ne vienmēr nārsta sezona bijusi laba un izaudzētie mazuļi, kas interesē ūdenstilpju apsaimniekotājus, pieejami vajadzīgajā apjomā. Tāpat atsevišķas audzētavas orientējas uz zivju mazuļu pavairošanu tikai

Vienas vasaras zandartēni. Šo zivju mazuļu audzēšana dažādu iemeslu dēļ zivkopjiem ne vienmēr sekmējas, tādēļ sezonas, kad tas izdodas, ūdenstilpņu apsaimniekotājiem ir gluži svētki

nelielos apjomos. – Nav tā, ka iepirkumos mūs gāztu riņķī ar zivju mazuļu piedāvājumiem, – stāsta ALDA vadītājs.

Makšķernieki nereti mēdz sacīt, ka tās vai citas sugas zivju ūdeņos nav un apsaimniekotājam vajag papildināt to resursus. Arī sarunbiedrs pats, piemēram, Lielezērā gribētu ielaist vēl vēdzeļu mazuļus vai pamēģināt, kā te iestotos sīgas. – *Visu ko jau var laist, bet jautājums, kā tas ietekmēs ezera ekosistēmu, citas zivju sugas. Par to jālemj zinātniekiem, – teic J. Remess. Nākamgad iecerēts visos ALDA ezeros un, iespējams, arī biedrību apsaimniekotajā Lādzēzērā, Katvarezerā un Āsteres ezerā veikt kontrolzveju, lai zinātu, kāds ir zivju sugu populāciju stāvoklis katrā ūdenstilpē un vai nepieciešams tās papildināt.*

Zivis, protams, nārsto un atražojas arī pašas. Aizvadītajos šigada ALDA kausa izcīņas posmos Limbažu Dūņezērā, Lādzēzērā, Āsteres ezerā, Limbažu Lielezērā un Katvarezerā sacensību dalībniekiem piecoperēja daudz zemmēra plēsīgo zivju. Tātad iepriekšējos gados līdaku nārsts šajās ūdenstilpēs bijis sekmīgs, arī barības bāze tam te pietiekama.

Katvarezerā pārspēts ALDA kausa smagākās līdakas rekords

Svētdien Katvarezerā pulcējās 19 makšķernieku komandu, lai noskaidrotu veiksmīgāko plēsīgo zivju pievilinātājus. Norisinājās Limbažu novada pašvaldības aģentūras LAUTA organizētā Sudraba ceļojošā ALDA kausa makšķerēšanā izcīņas piektais posms.

Aptaujājot sacensību dalībniekus īsi pirms finiša, copes sekmes rādījās dažādas. Pie lielāka vai mazāka loma bija tikušas teju visas komandas. Kādam gan nācās noskatīties, kā zivs, jau pievilktā pie laivas, uztaisa *svēcīti* un aizlaižas. Vairākas komandas lūkoja vēl dabūt asari vai zandartu, lai lomā būtu trīs plēsīgo sugu zivis un loma svaru varētu reizināt ar koeficientu 1,5.

Pirmoreiz sacensībās piedalījās *Fish jail* (Māris Staselovičs un Jānis Berežņiks) no Valmieras. Nolēmuši piedalīties, jo makšķerēt patīk. Katvarezerā viņi zivis ķēra pirmoreiz. No rīta cope te bijusi laba, tikuši pie zandarta un asara, vēlāk zivju aktivitāte noklususi. Tomēr, ja vien būs laiks, piedalīšoties arī noslēdzošajā posmā Augstrozes Lielezērā, kas viņiem ir mazliet zināmāks. Pēc ilgāka laika ALDA kausa izcīņā uz šo posmu atgriezušies valmierieši *Metrīgie zandarti* (brāļi Kristaps un Oskars Kuzini). Katvarezerā dažas reizes makšķerējuši arī iepriekš. Šodien ezers viņiem atvēlēja asarus.

Atšķirībā no citām kausa izcīņas reizēm šajā makšķernieki, mēģinot noķert vēl kādu zivi, ezerā palika līdz sacensību noslēgumam. Kad klāt bija noķerto zivju svēršanas laiks, redzot, kādus lomu dabūjuši *aldieši*, Katvarezera apsaimniekotājibiedrības vadītājs Jānis Krūmiņš puspajokam puspanopientam tikai saķēra galvu – sak-

Komandai Laimīgie no Limbažu auto (Kaspars Ozoliņš (no labās) un Niks Kuzmanis) uzvaru Katvarezera posmā palīdzēja nodrošināt Nika noķertā varenā līdaka, kas turklāt pārspēja ALDA kausa līdzšinējās zivsvarces rekordu

pēdējās zivis no ezera izdabūtas... Sacensību laikā makšķernieki kopumā tika pie 52,61 kg zivju.

Arī šajā posmā pārliecinošu uzvaru guva *Laimīgie no Limbažu auto* (Kaspars Ozoliņš un Niks Kuzmanis), kuri no Katvarezera spēja izmānīt 13,72 kg līdaku. Turklāt Nikam velcējot veicās tikt pie varenas (8,16 kg un aptuveni 1,06 m) zivsvarces. Spolīte gan dziedājusi, bet zivi nenācies ilgi vilkt laivā. – *Sākumā to neredzēju. Šķita, ka makšķeres galā kāds četrus vai piecus kilogramus smags zandarts, ja reiz pie grunts dzīvojas. Kad pie laivas tāda liela galva parādījās, kļuva tā jocīgi. Bažijos, ka nenoraujas. Bet viss veiksmīgi!* – stāsta N. Kuzmanis. Šī reizē ir gan viņa līdz šim brangākā (iepriekšējā svēra 4 kg ar *astīti*), gan pārspēja līdzšinējo ALDA kausa sacīkšu laikā noķertās smagākās līdakas rekordu – 6,36 kg zivi, ko aizpērn Lādes eze-

rā dabūja Vladimirs Komarovs no *Lauztajiem airiem*. Jau sacensību laikā pārējie dalībnieki bija manījuši, ka *Laimīgie no Limbažu auto* kaut ko lielu ievilkusi laivā. Pilnā krāšņumā līdaku varēja novērtēt, kad N. Kuzmanis to nesa uz svēršanu. Izskatījās gan apbrīnas saucieni, gan tika vilkti laukā telefoni tās iemūžināšanai.

Otrie bija *Asaru bieds* (Didzis Sprukts un Jānis Gabrāns) ar 8,52 kg smagu līdaku koplomu. 3. vietā, pateicoties koeficientam, ar 4,97 kg ierindojās *Zupu eksperti* (šoreiz Andis Kociņš sacentās bez kolēģa Ritvara Apiņa). Otrajā trijniekā izvirzījās *Lielais loms* (Audris Kalniņš un Jānis Ozoliņš) ar 3,9 kg zivju, tostarp ar zandartu, kas viņiem piecoperēja vien astoņas minūtes pirms maču beigām, *Lauztie airi* (Imants Grabovskis un V. Komarovs) ar 3,8 kg un *Ko mēs te darām* (Imants Saulītis un Kaspars Liepiņš) ar 3,45 kg lomu.

Veicināšanas balvas šajā posmā pasniegta par kontrolmēram vistuvāko līdaku (2,4 kg) un zandartu (1,3 kg), kā arī par garāko asari. Garāko asari (34,5 cm) izvilka Lauris Bērziņš no komandas *Dropētāji dzīgo uz atvadām*. Kontrolsvaram atbilstošāko līdaku dabūja D. Sprukts no *Asaru bieda*, bet zandartu – V. Komarovs no *Lauztajiem airiem*. Kartupeļu maisu no z.s. *Mazpīpāri* par mazāko ieskaites lomu (644 g asaru) saņēma K. Kuzins no *Metrīgajiem zandartiem*. Sacensību noslēgumā dalībnieki iestiprinājās ar Sanitas Krūmiņas uz ugunsкура vārīto gardo zupu.

Pirms noslēdzošā un izšķirošā posma Augstrozes Lielezērā (sacensības plānotas 20. oktobrī) pagaidām līderpozīcijās atrodas *Dropētāji dzīgo uz atvadām* (L. Bērziņš un Jānis Butlers), *JG* (Jānis Bitenieks un Guntis Grinbergs), *Lielais loms*, *Asaru bieds*, *AB&AB* (Andris Briedis un Aivars Balodis) un *Zeltiņi* (tēvs un dēls Mārtiņš un Edvards Pētersoni).

Vairāk attēlu no ALDA kausa izcīņas Katvarezera posma – *Ausekļa mājaslapā, sadaļā Galerijas*.

Tematisko lappusi atbalsta:

Limbažu novads

Par «Zini, sargā, copē!» saturu atbild projekta īstenotājs SIA «Izdevniecība Auseklis».

Lappusi sagatavoja Līga LIEPIŅA